

สัญลักษณ์วัฒนธรรมกับการนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรัก แนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย¹

จียี่ หยุนเหมย^{2*} และ จันทรสุดา ไชยประเสริฐ³

² สถาบันเซี่ยงชื้อหลู มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ประเทศจีน

³ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเทศไทย

Cultural Signifiers and Presentation of Chinese Women in Traditional Chinese Romance Novels Written by Thai Authors

Zhai Yunmei^{2*} and Jansuda Chaiprasert³

² Xiangsihu College of Guangxi Minzu University, China

³ Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 8 October 2024

Revised 14 December 2024

Accepted 19 December 2024

คำสำคัญ

สัญลักษณ์วัฒนธรรม

ภาพแทนผู้หญิงจีน

นวนิยายรักแนวจีนโบราณ

* Corresponding author

E-mail address:

258269815@qq.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สัญลักษณ์วัฒนธรรมและการนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย โดยศึกษาวิเคราะห์นวนิยายรักแนวจีนโบราณจากเว็บไซต์ Meb จำนวน 11 เรื่อง 12 เล่ม และวิเคราะห์สัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กับตัวละครเอกหญิงเป็นตัวแทน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยพิจารณาด้านเนื้อหาของเรื่องและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ศึกษาได้ปรากฏสัญลักษณ์วัฒนธรรมมีทั้งหมด 4 หมวด ได้แก่ 1) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัตถุธรรมชาติ ทำให้เห็นภาพแทนความสวยงาม ความเข้มแข็ง ความเด็ดเดี่ยว ความบริสุทธิ์ และความเจ้าเล่ห์ของผู้หญิงจีน 2) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัตถุที่มนุษย์สร้าง สื่อให้เห็นภาพแทนความสวยงาม มีฐานะสูง ไม่มีอิสระ และอ่อนแอของผู้หญิงจีนหมวดสถานที่ สื่อให้เห็นถึงภาพแทนผู้หญิงจีนเป็นคนที่มีความกตัญญูแต่เป็นคนถูกกดขี่ อยู่ใต้กฎระเบียบและอำนาจ มีความศรัทธาในเทพเจ้า และยังสื่อให้เห็นถึงสติปัญญา ความเป็นตัวของตัวเองของผู้หญิงจีน 3) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดพฤติกรรมทางสังคมสื่อให้เห็นถึงผู้หญิงจีนมีความกล้าหาญ เป็นตัวของตัวเอง มีความเมตตา มีการแบ่งปันและอยู่ใต้อำนาจของผู้ชาย และ 4) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดความเชื่อเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงภาพแทนผู้หญิงจีนมีความศรัทธาเพื่อทำให้จิตใจสงบสุข ผลงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นความเข้าใจทางวัฒนธรรมของนักเขียนชาวไทยที่มีต่อวัฒนธรรมจีนมีความถูกต้อง ทำให้นวนิยายรักแนวจีนโบราณมีความสมจริง และมีคุณค่ายิ่งขึ้น

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Keywords:

cultural signs,
representation of Chinese
women,
traditional Chinese romance
novels

Abstract

This research aims to analyze the cultural signifiers and the representation of Chinese women in traditional Chinese romance novels written by Thai authors by studying 11 titles and 12 volumes of traditional Chinese romance novels from the MEB website. This research is qualitative, analyzing the text and reporting the findings through descriptive analysis. The study found four areas of the cultural signs in the studied traditional Chinese romance novels. First are the cultural signifiers in the category of nature, such as the apricot, cherry, lotus, swan, Mei Flower, and snow, which represent beauty, resilience, uniqueness, and purity of Chinese women. Second are the cultural signifiers in the category of objects, such as jade ornaments and hairpins, which symbolize the beauty and status of Chinese women, while the veil represents their oppression and lack of freedom. Moreover, dwellings like mansions and palaces and the innermost part of the dwellings reflect Chinese women as having a high social origin but being oppressed, bound by rules and power. Vehicles like palanquins and horse-drawn carriages symbolize the status and wealth of Chinese women. However, these vehicles also indicate that women are confined to specific spaces and oppressed by societal norms, lacking autonomy. Third are the cultural signifiers in the category of social behavior, such as divorce, setting up a charitable kitchen, the practice of serving tea, or being flogged symbolize that Chinese women possess courage, independence, compassion, experience social stratification, and are under male dominance, often being the victims of male actions. Finally, the fourth kind of cultural signifiers are those in the category of belief, such as the deity of fate which symbolizes the representation of Chinese women who have faith in order to bring peace to their hearts. This study demonstrates that Thai writers have an accurate understanding of Chinese culture.

1. บทนำ

วรรณกรรมได้เปลี่ยนแปลงพร้อมกับการพัฒนาของสังคม ในยุคปัจจุบัน ผู้คนนิยมอ่านนวนิยายผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์หรือมือถือ เนื่องจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สังคมตะวันตกได้แบ่งรุ่นของคนออกเป็น 3 รุ่นรุ่นละ 20 ปี ได้แก่ Gen X Gen Y และ Gen Z โดย Gen Z เป็นกลุ่มคนที่เกิดหลัง พ.ศ. 2543 ถึงปัจจุบันพวกเขาเติบโตในยุคดิจิทัล และคุ้นเคยกับเทคโนโลยีการสื่อสารตั้งแต่ยังเด็ก พวกเขาใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตตั้งแต่เริ่มพูดได้ และเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ไม่อาจขาดได้ ไม่ว่าจะเป็นการสนทนา การรับข่าวสาร การดูหนังฟังเพลง การเล่นเกม และการทำธุรกรรมต่าง ๆ ล้วนอยู่ในอุปกรณ์พกพา (เช่น ฤทัย สัจจพันธุ์, 2560, คำนำนักเขียน) เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชนในยุคนี้ วรรณกรรมจึงเปลี่ยนรูปแบบจากหนังสือกระดาษมาเป็นวรรณกรรมออนไลน์

ปัจจุบัน วรรณกรรมออนไลน์มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็วที่ไม่เคยมีมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศไทยหรือประเทศจีนต่างมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว วรรณกรรมออนไลน์จีนสามารถเห็นได้จากตัวเลขต่าง ๆ ของการประชุม “วรรณกรรมทางอินเทอร์เน็ต” ครั้งที่ 2 ในวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2561 ของจีนที่กรุงปักกิ่ง ซึ่งมีรายงานว่าในปี 2560 จีนมีผู้อ่านวรรณกรรมทางอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนกว่า 400 ล้านคน จนถึงปลายปี 2560 จีนมีผลงานวรรณกรรมทางอินเทอร์เน็ตประเภทต่าง ๆ รวมแล้วกว่า 16.47 ล้านราย มีนักประพันธ์ประจำเว็บไซต์วรรณกรรมต่าง ๆ กว่า 14 ล้านคน (CRI, 2561) นอกจากนี้แล้ว ยังมีวรรณกรรมออนไลน์ของจีนมากกว่า 16,000 เรื่อง ที่เข้าสู่ตลาดต่างประเทศผ่านเว็บไซต์โนเวล (WebNovel) ดึงดูดผู้อ่านจาก 200 ประเทศ และภูมิภาคทั่วโลกได้มากกว่า 150 ล้านคน สร้างรายได้รวม 2.3 หมื่นล้านหยวน (ราว 1.14 แสนล้านบาท) ในปี พ.ศ. 2565 (PPTV Online, 2566) ทั้งปริมาณผลงาน นักเขียนและรายได้ที่มหาศาลต่างสะท้อนให้เห็นว่า นวนิยายออนไลน์ในประเทศจีนได้พัฒนาอย่างรวดเร็วที่เดียว และจำนวนมหาศาลของวรรณกรรมออนไลน์จีนเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ทำให้คนต่างชาติได้รู้จักและคุ้นเคยกับสังคมจีนและวัฒนธรรมจีนมากขึ้น

ส่วนในประเทศไทย วรรณกรรมออนไลน์ก็มีการพัฒนามาก เห็นได้จากความเจริญรุ่งเรืองของเว็บไซต์อ่านนิยายหรือแอปพลิเคชันอ่านนิยายที่มีมากขึ้น เช่น Dek-D.com, Readawrite, MEB, Joylada, Fictionlog, Tanwalai, Kawebook เป็นต้น สำหรับจำนวนวรรณกรรมออนไลน์ในประเทศไทยก็มีไม่น้อยเช่นกัน เช่น ในเว็บไซต์ MEB มีอิบุ๊กให้เลือกอ่านมากกว่า 100,000 เล่ม (<https://www.meb.co.th/home>) ในเว็บไซต์ Dek-D.com มีนิยายทะลุ 2,000,000 เล่ม ในปี ค.ศ. 2022 (ทีมงาน writer, 2565) และผู้อ่านคนไทยมีความนิยมอ่านนวนิยายออนไลน์เหมือนกัน ซึ่งเห็นได้จากจำนวนบัญชีที่สมัครอ่านนวนิยายออนไลน์และรายได้จากวรรณกรรมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันอ่านนวนิยาย MEB แคปี 2563 มียอดขายเกือบ 1,000 ล้านบาท ในปี 2564 มีจำนวนผู้ใช้งานราว 6,000,000 บัญชี (ผู้จัดการออนไลน์,

2564) และมีรายได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนใน 9 เดือนแรกของปี 2565 ก็มีรายได้มากถึง 1,263.54 ล้านบาท (กาญจนา มณฑา, 2566) จากข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้เห็นว่านวนิยายออนไลน์ในประเทศไทยก็มีการพัฒนามาก นวนิยายออนไลน์กำลังจะเปลี่ยนโฉมหน้าของวงการวรรณกรรมโลกอย่างรวดเร็วอย่างไม่เคยเห็นมาก่อน

นวนิยายออนไลน์มีหลากหลายประเภท เช่น นิยายรัก นิยายจีนโบราณ นิยายวาย นิยายตลก นิยายแฟนตาซี และนิยายไซไฟ เป็นต้น นิยายจีนโบราณออนไลน์ได้รับความนิยมในหมู่ผู้อ่านนวนิยายออนไลน์ในประเทศไทย เหตุหนึ่งอาจเพราะคนไทยคุ้นเคยกับการอ่านนิยายจีนโบราณอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่หนึ่งที่ประเทศไทยมีการแปลเรื่อง สามก๊ก ความฝันในหอแดง หลังจากนั้นก็นิยมอ่านนิยายจีนประเภทกำลังภายในซึ่งเป็นเรื่องที่มีฉากและภูมิหลังเป็นสังคมจีนศักดินา เช่น มังกรหยก แปดเทพอสูรมังกรฟ้า (天龙八部) จิ้งจอกภูเขาหิมะ (雪山飞狐) กระบี่เย้ยยุทธจักร (笑傲江湖) เป็นต้น มาจนถึงปัจจุบันนี้ นวนิยายจีนโบราณออนไลน์ เช่น เงินหวน จอมนางคู่แผ่นดิน (甄嬛传) เจาะมิติพิชิตบัลลังก์ (步步惊心) ฮวาเขียนกู่ ตำนานรักเหนือภพ (花千骨) ต่างก็ได้รับความนิยมจากผู้อ่านชาวไทย นอกจากนี้ประวัติอันยาวนานในการอ่านนิยายจีนโบราณของคนไทยแล้ว สาเหตุที่ผู้อ่านนิยมอ่านนิยายจีนโบราณยังสามารถเห็นได้จากกระทู้ “ทำไมถึงชอบ ‘เขียนอ่าน’ นิยายจีน(โบราณ) กันเธออะ?” ในบอร์ดนักเขียนของ Dek-d ซึ่งสรุปได้ว่า นักเขียนและนักอ่านชอบเขียนหรืออ่านนิยายจีนโบราณเพราะนิยายจีนโบราณมีการผสมผสานวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ประเพณีจีนโบราณที่ชวนให้ผู้อ่านหลงใหลกับภาษาที่สละสลวย และวัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในนวนิยายจีนโบราณนั้นคนไทยมีความคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็ก เนื้อหาของนวนิยายจีนโบราณมีความหลากหลาย ความลึกซึ้งและรายละเอียด ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากกว่านิยายแนวอื่น นอกจากนี้ นิยายจีนโบราณยังมีพื้นที่ให้จินตนาการกว้างไกลและผสมผสานกับความรู้แขนงต่าง ๆ ได้ เช่น วิทยาศาสตร์ แพทยศาสตร์ การทำธุรกิจ เป็นต้น (Serei_Zerko267666Ser, 2564)

นวนิยายรักแนวจีนโบราณ เพราะนอกจากจะมีการนำเสนอวัฒนธรรมและประเพณีจีนดั้งเดิม เช่น เทศกาลตรุษจีน เทศกาลโคมไฟ การแต่งตัวของผู้หญิงที่ต้องสะอาดและสวยงาม การเดินต้องยัดตัวตรง และการฝึกมารยาทก่อนเข้าวัง ยังมีความรักที่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ ตัวละครเอกชายมักจะเป็นคนหล่อ รวย และมีคุณสมบัติครบถ้วน ขณะที่ตัวละครเอกหญิงมักเป็นสาวสวย น่ารัก และใจดี นอกจากนี้ยังมีเทคนิคการเล่าเรื่องที่น่าสนใจ เช่น การย่ำรำพันหรือทะเลาะวิวาท ซึ่งทำให้ตัวละครเอกต้องปรับตัวและใช้ความรู้จากโลกเดิมมาแก้ไขปัญหาของโลกใหม่ เนื้อหาและเทคนิคการเล่าที่หลากหลายผสมผสานกับความคิดสมัยปัจจุบันของตัวละครเอก รวมทั้งการใช้ภาษาที่มีเอกลักษณ์จีน เช่น การตั้งชื่อตัวละครที่ออกเสียงตามภาษาจีน เช่น เย่เยี่ยเซียง หรือ ชู่หยงผิง การตั้งตำแหน่งของผู้หญิงในราชสำนักหรือสำนักขุนนางเป็นภาษาจีน เช่น ไทเฮา ฮองเฮา ฮูหยิน อีเหนียง เป็นต้น รวมถึงการใช้คำเรียกเวลา

ที่มีความเฉพาะ เช่น ยามเงิน (เวลา 07.00-08.59) และยามอื่น (เวลา 03.00-04.59) นอกจากนี้ยังมีการใช้ผลไม้เงินมาเปรียบเทียบกับอวัยวะของผู้หญิง เช่น อิงเถา (เซอริ) เปรียบเทียบริมฝีปากหรือ ผลชิง (แอฟริคอต) เปรียบเทียบตา รวมไปถึงการใช้สัญลักษณ์วัฒนธรรมจีนต่าง ๆ เช่น วังหลวง จวน งานเลี้ยง เกี้ยว ผ้าคลุมหน้า ปิ่นปักผม หรือการยกน้ำชา การนำเอาสัญลักษณ์และวัฒนธรรมจีนโบราณเหล่านี้มาผสมผสานในนวนิยายรักแนวจีนโบราณ ไม่เพียงแต่สร้างความบันเทิงให้กับผู้อ่าน ยังทำให้เรื่องราวมีความเป็นจีนแท้และเพิ่มเสน่ห์ให้กับการเล่าเรื่องมากยิ่งขึ้น

จากการสำรวจของผู้วิจัยเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2566 พบว่าเว็บไซต์และแอปพลิเคชันอ่านนิยาย เช่น Dek-D, ReadAWrite, Joylada, Fictionlog, Tunwalai และ Kawebook มีนวนิยายรักแนวจีนโบราณอยู่บ้าง แต่ไม่มากเท่ากับเว็บไซต์ Meb ซึ่งมีการจัดหมวดหมู่นวนิยายรักแนวจีนโบราณโดยเฉพาะ ในหมวดนี้มีนวนิยายประมาณ 10,000 เล่มทั้งหมดเป็นหนังสืออีบุ๊ก โดยมีทั้งนิยายที่แปลจากภาษาจีนและนิยายที่เขียนโดยนักเขียนไทย อย่างไรก็ตาม มากกว่า 90% ของนิยายในหมวดนี้เป็นผลงานที่สร้างสรรค์โดยนักเขียนไทย เนื่องจากนวนิยายรักแนวจีนโบราณออนไลน์กำลังสร้างกระแสใหม่ในวงการนวนิยายของไทย และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการจากตลาดที่สูงและผลตอบแทนที่น่าสนใจทำให้นักเขียนไทยจำนวนมากเริ่มทดลองเขียนนวนิยายแนวนี้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการเลียนแบบรูปแบบการเขียนของนักเขียนจีน จนพัฒนากลายเป็นสไตล์การเขียนที่เป็นเอกลักษณ์ของนักเขียนไทยเอง สำนักพิมพ์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ยังใช้โอกาสนี้ในการส่งเสริมและนำเสนอนวนิยายแนวจีนโบราณให้เป็นจุดขายที่สำคัญ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการเติบโตของนวนิยายประเภทนี้ในวงการหนังสือไทย

จากการสังเกตของผู้วิจัย นวนิยายรักแนวจีนโบราณประเภทอีบุ๊กในเว็บไซต์ Meb ส่วนใหญ่จะเน้นความสำคัญของตัวละครหญิงในโครงเรื่องหลัก รวมถึงการตั้งชื่อเรื่องมีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับผู้หญิงและมีการบอกอัตลักษณ์ของผู้หญิงเพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านหญิง เช่น *เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว พระชายาผู้เกียจคร้าน ดวงใจแม่ทัพมหิพล่ลลายหงส์ เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย* เป็นต้น นวนิยายรักแนวจีนโบราณเหล่านี้นอกจากมีความเกี่ยวข้องกับผู้หญิงจีนแล้ว ชื่อเรื่องบางเล่มยังมีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกวัฒนธรรมจีนโดยตรง เช่น *ดอกบัวขาว* มีความหมายสัญลักษณ์ว่าเป็นผู้หญิงบริสุทธิ์ จิตใจดีงาม หงส์ในวัฒนธรรมจีนมีความหมายสัญลักษณ์ว่าเป็นผู้หญิงที่ชาติตระกูลสูง ทำดีนงงามอ่อนช้อยและสง่างาม จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า นอกจากชื่อเรื่องมีการใช้สัญลักษณ์วัฒนธรรมจีนแล้ว ในเนื้อเรื่องของนวนิยายรักแนวจีนโบราณยังมีสัญลักษณ์วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจีนมากมาย ซึ่งสัญลักษณ์ต่าง ๆ ผ่างความหมายทางวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายกลุ่มนี้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับนิยายออนไลน์ พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับนวนิยายออนไลน์และแพลตฟอร์มนวนิยายออนไลน์ เช่น กลศศิลป์ในการเล่าเรื่องของนิยายออนไลน์ในสังคมไทย (รัตติยา กาญจนภิญโญกุล และ ปรีดา อัครจันทโชติษ, 2563) และ *readAwrite*: จากแพลตฟอร์มนิยายออนไลน์ยอดนิยมสู่การสร้างวัฒนธรรมแฟนคลับ (คุณกัญญ์นิลดา และ นิตยา พรหมศรี, 2566) และงานวิจัยที่ศึกษานวนิยายจีนโบราณออนไลน์ที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย เช่น กลวิธีการแต่งนวนิยายแนวจีนโบราณทะลุมิติของนักเขียนไทย (ยี่เจิน จู, 2563) ส่วนการศึกษาสัญญาวัฒนธรรมจีนก็มีการศึกษาผ่านเชื่อมโยงในศาลเจ้า เช่น คำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนปรากฏในเชื่อมโยง ศาลเจ้าแสงธรรม จังหวัดภูเก็ต (วรกร อังศุมล, 2562) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิงจีนในงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น การศึกษาทัศนคติทางสังคมต่อคุณสมบัติ บทบาท และหน้าที่ของผู้หญิง (ภักดีกุล รัตนา, 2558) และภาพแทนผู้หญิงโตขึ้นในสังคมจีนโบราณ กรณีศึกษาเพลงพื้นบ้านในตำราภาษาจีนของมัธยมศึกษา (Liu Liqin, 2008) จากงานวิจัยเหล่านี้ พบว่า ยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาวัฒนธรรมจีนและการนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เพื่อให้เห็นถึงการเลือกใช้สัญญาทางวัฒนธรรมจีนที่สามารถสื่อถึงภาพแทนผู้หญิงจีนในงานเขียนของนักเขียนไทย

นอกจากนี้ ในการสร้างสรรค์นวนิยายที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมหลักของผู้เขียน อาจทำให้เกิดการนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ไม่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนได้ หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้อ่านมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นชาวจีนที่ศึกษาในสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษานวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย เพื่อวิเคราะห์ว่านักเขียนเหล่านี้ใช้สัญญาทางวัฒนธรรมจีนอะไรบ้างในการนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน และสัญญาดังกล่าวสอดคล้องกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมหรือไม่ การศึกษานี้จะเน้นวิเคราะห์สัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกหญิงเป็นพิเศษ โดยการถอดรหัสสัญญาเหล่านี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะช่วยให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจนวนิยายรักแนวจีนโบราณและวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจภาพแทนของผู้หญิงจีนในนวนิยายประเภทนี้ในมิติที่กว้างขวางและชัดเจนยิ่งกว่าเดิม

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์สัญญาวัฒนธรรมจีนที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

1.2 แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

1.2.1 สัญวิทยา

สัญญา (Sign) หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริง (Object) ในตัวบท (Text) และในบริบท (Context) หนึ่ง ๆ โชซูร์ (De Saussure) ได้ขยายวัตถุดิบในการศึกษาออกไปให้กว้างขวางกว่า “ภาษา” และได้เสนอว่า ยังมีระบบสัญญะ

รูปแบบอื่น ๆ ที่จะสามารถแสดงความหมายและความคิดของผู้ส่งสารได้ กล่าวคือทุกสิ่งทุกอย่างสามารถนำมาเป็นสัญญาณได้หากถูกนำมาใช้แสดงความหมายได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542, น. 80-82)

โซซูร์เสนอว่า “สัญญาณ” (Sign) ประกอบด้วยสองส่วนหลัก คือ “รูปสัญญาณ” (Signifier) และ “ความหมายสัญญาณ” (Signified) โซซูร์เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญญาณและความหมายสัญญาณเป็นเรื่องของการตกลงกันทางสังคม และไม่ได้เป็นธรรมชาติหรือคงที่มีความสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลง (นพพร ประชากุล, 2555, น. 8-9)

1.2.2 ภาพแทน

“ภาพแทน” ไม่ใช่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นแล้วคงที่หรือเป็นผลผลิตที่มีอยู่เดิม แต่เป็นกระบวนการที่มีการสร้างขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง (reproduce) ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ ข้อเขียน หรือหลักฐานอื่น ๆ ในบริบทด้านภาษา ความหมายของภาพแทนจะขึ้นอยู่กับคำนิยามวิธีการเล่าเรื่องหรือการพูดถึงสิ่งนั้น ๆ ถูกตีความและสื่อสาร ภาพแทนไม่ใช่แค่การสะท้อนความจริงเท่านั้น แต่เป็นการประกอบสร้างความหมายใหม่ที่มีชีวิตชีวาและเปลี่ยนแปลงไปตามการเผยแพร่และการตีความ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542, น. 127)

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาสัญญาณที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณ ประพันธ์โดยนักเขียนไทย คัดเลือกนวนิยายจากอีบุ๊กในเว็บไซต์ www.mebmarket.com ที่ได้รับการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มระหว่างปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2566 โดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ และมีเรตติ้ง 4.80 ขึ้นไป มีจำนวนผู้ประเมิน 435 คนขึ้นไป โดยคำนวณร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ประเมินสูงสุด ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 12 เล่ม 11 เรื่อง ดังนี้

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	นักเขียน	สำนักพิมพ์	ปีพิมพ์	จำนวนผู้ประเมิน	เรตติ้ง
1	ยอดรักทรราช 君王要娶妻	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2563	787	4.86
2	เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว	มนต์มัลย์	Suriyakorn	2566	720	4.87
3	พระชายาผู้เกียจคร้าน 懒王妃	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2562	663	4.91
4	我是恶棍 是坏女人 是坏女人 是坏女人	อะเมียวโยโกะ	Elite Book	2563	618	4.87
5	ชาตินี้ไม่ขอเป็นของเขานัก 皇后	ล้านปีแสง	At Novel	2564	539	4.93
6	ดวงใจแม่ทัพพิพ เล่ม 1	เกอเกอะ/ พรรณา	พรรณา/คิลาวาร/ ชบาพรรณ/เกอเกอะ	2563	533	4.91
7	เจ้าแม่เนี่ยสายลุย เล่ม 1 聂老板娘	ซิงจื่อ	Xing Zhi	2564	524	4.94
8	พระชายาไป	อาเธน่า	Athena	2562	487	4.84
9	เมื่อพระเอกเฟลอรักนางร้าย	หลิงชิง	พูชินหงส์	2566	461	4.97
10	เล่ห์ลายหงส์ 怒風報仇	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2565	457	4.93
11	เจ้าแม่เนี่ยสายลุย เล่ม 2 (จบ) 聂老板娘 2	ซิงจื่อ	Xing Zhi	2564	448	4.94
12	西施 ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย	กวีหญิงกิมมิงย่าง	กวีหญิงกิมมิงย่าง	2563	428	4.85

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์
ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสัญวิทยาและภาพแทน
เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

1.4.2 ศึกษาประวัติความเป็นมาและการพัฒนาของวรรณกรรมออนไลน์ทั้งจีนและไทย

1.4.3 ศึกษาแอปพลิเคชันอ่านนิยายของประเทศ ไทย และกำหนดแอปพลิเคชัน
อ่านนิยาย Meb เป็นแอปพลิเคชันที่ต้องการศึกษา

1.4.4 กำหนดขอบเขตการศึกษากลุ่มข้อมูลเป็นนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์
โดยนักเขียนไทยที่ตั้งชื่อเรื่องมีความเกี่ยวข้องกับผู้หญิง มีเรตติ้ง 4.80 ขึ้นไปและมีจำนวน
ผู้ประเมิน 435 คนขึ้นไป โดยคำนวณร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ประเมินสูงสุด ได้นวนิยาย
จำนวน 12 เล่ม 11 เรื่อง

1.4.5 วิเคราะห์สัญลักษณ์วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกหญิงที่สื่อถึงภาพแทน
ผู้หญิงจีนจากนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

1.4.6 นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้เห็นสัญลักษณ์วัฒนธรรมที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนว
จินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย พร้อมส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับในวัฒนธรรมจีน
จากบริบทที่แตกต่างกัน ลดความเข้าใจผิด และสร้างความเคารพซึ่งกันและกัน

1.5.2 สนับสนุนการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนสำหรับผู้สนใจ โดยใช้สัญลักษณ์วัฒนธรรม
เกี่ยวกับผู้หญิงในนวนิยายเป็นกรณีศึกษา ช่วยให้เข้าใจแนวคิดและบทบาทของผู้หญิงใน
วัฒนธรรมจีนโบราณได้ลึกซึ้งมากขึ้น และกระตุ้นความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมจีน

1.5.3 ส่งเสริม เพิ่มคุณค่า และสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วรรณกรรมออนไลน์
ของไทยให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัย

ผลการศึกษานวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยพบว่ามีสัญลักษณ์
วัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับตัวละครเอกหญิงซึ่งแบ่งตามลักษณะที่มาของสัญลักษณ์ มีทั้งหมด 4 หมวด
ได้แก่ 1) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัตถุธรรมชาติ 2) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัตถุที่มนุษย์สร้าง
3) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดพฤติกรรมทางสังคม และ 4) สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดความเชื่อ ดังนี้

2.1 สัญลักษณ์ธรรมชาติหมวดวัตถุธรรมชาติ

หมวดวัตถุธรรมชาติ เช่น ผลไม้ ดอกไม้ หิมะ และสัตว์ต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ธรรมชาติที่มีความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงในวัฒนธรรมจีน โดยวัตถุเหล่านี้มักถูกนำมาใช้เปรียบเทียบหรือพรรณนาความงาม คุณสมบัติ และลักษณะนิสัยของผู้หญิง ตัวอย่างเช่น ผลชิ่ง (apricot) และอิงเถา (cherry) ที่เปรียบเสมือนริมฝีปากอ่อนหวานและสีสันดานของผู้หญิงสาว ดอกเหมยและดอกบัวขาวที่สื่อถึงความบริสุทธิ์ อดทน และความสง่างาม หิมะที่สะท้อนถึงความบริสุทธิ์และไร้อำนาจ รวมถึงหงส์ซึ่งเป็นตัวแทนของความสง่างามและศักดิ์ศรี การใช้วัตถุธรรมชาติเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ในวรรณกรรมจีนโบราณ ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความงามของผู้หญิงในมิติที่ละเอียดอ่อน หากยังแฝงความหมายเชิงวัฒนธรรมที่แสดงถึงคุณค่าที่สังคมมอบให้กับบทบาทและคุณสมบัติของผู้หญิงอีกด้วย สัญลักษณ์เหล่านี้จึงเป็นสะพานที่เชื่อมโยงระหว่างวรรณกรรมกับวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในบริบทของความงามและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนโบราณ

ในเรื่อง ดวงใจแม่ทัพทมิฬ เล่ม 1 ได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนที่มีรูปลักษณ์ที่สวยงามผ่านวัตถุที่เป็นสิ่งธรรมชาติของประเทศจีน เช่น ผลชิ่ง (apricot) อิงเถา (cherry) และหิมะ ดังตัวอย่าง

...แม้จะมีเหงื่อเกาะที่หน้าผาก นูนและจุ่มกไต้ขึ้น แต่ดวงตากลม
โตคล้ายผลชิ่งกลับเป็นประกายระยิบ ริมฝีปากแดงเรื่อราวกับอิงเถาขยับขึ้นลง
น่าสัมผัส แก้มเนียนใสป้อง น่ายกแฉกแดงเรื่อจากแดดและการทำงานที่
ยาวนานกับพวกสาวใช้ริมลำธาร ไสเย็น ผิวของเจ้าตัวขาวดั่งหิมะ รอยยิ้มที่
ประดับทำให้ต้องมองซ้ำ ผมด้านหน้าตัดเป็นหน้าม้า มัดมวยสองข้างผูกด้วย
ผ้าสีขาวซีดจาง แม้เจ้าตัวจะอยู่ในชุดผ้าฝ้ายเนื้อหยาบสีซีดเหลืองเก่า
แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความน่ารักจางหายไป

(เกอเกอะ/ พรรณารา, 2563, น. 5)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าในนวนิยายรักแนวจีนโบราณมีการนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนที่มีรูปลักษณ์ที่สวยงามผ่านสัญลักษณ์ธรรมชาติของวัฒนธรรมจีน เช่น ผู้เขียนได้พรรณนาตาของตัวละครเอกหญิงด้วยผลชิ่ง ซึ่งเป็นผลไม้ที่หาง่ายในประเทศจีน รูปตาผลชิ่งจะมีลักษณะตาไม่ยาว ส่วนตรงกลางโตกลม หางตาโค้งและเอียงขึ้นเล็กน้อย แฉกตาใสบริสุทธิ์ การเปรียบเทียบดวงตากับผลชิ่งสื่อให้เห็นถึงความสวยงาม สดใส และมีชีวิตชีวาของผู้หญิงจีน อิงเถาเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีประวัติอันยาวนานในประเทศจีนเป็นพันธุ์เดียวกับเชอร์รี่ สีของอิงเถาเป็นสีชมพู ซึ่งแตกต่างกับเชอร์รี่ที่นำเข้ามาจาก

สหรัฐอเมริกา มีสีแดงเข้ม ผิวของอิงเถาเนียนใส ตามวัฒนธรรมจีนแล้ว คนจีนมักใช้อิงเถามาเปรียบเทียบกับริมฝีปากที่มีสีชมพู ปากเล็ก มีรูปเหมือนอิงเถาซึ่งเป็นรูปหัวใจ มีความงามที่น่าสัมผัสและน่าชื่นชม หิมะเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวรรณกรรมจีนเพื่อสื่อถึงความบริสุทธิ์ ขาวสะอาด และความงามอันสมบูรณ์แบบ ผิวที่ขาวดั่งหิมะเป็นการบรรยายถึงความงดงามที่ไร้ที่ติ ความขาวบริสุทธิ์ของหิมะทำให้ผิวพรรณของผู้หญิงดูมีเสน่ห์และน่าทะนุถนอม ทั้งผลชิ่ง อิงเถา และหิมะ เป็นสัญลักษณ์ธรรมชาติที่พบได้บ่อยในประเทศจีน ผู้เขียนได้นำสัญลักษณ์เหล่านี้มาสื่อถึงความงามของผู้หญิงจีน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์วัฒนธรรมจีนที่นักเขียนชาวจีนมักใช้ในการพรรณารูปโฉมของผู้หญิงจีน แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนไทยมีความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน

นอกจากนี้แล้วยังมีการใช้สัญลักษณ์ธรรมชาติหงส์สื่อความหมายผู้หญิงโฉมหน้าสวยสูงส่ง สามารถเห็นได้จากชื่อเรื่อง เล่ห์ลายหงส์ และตัวบทด้านล่าง

ขณะที่จ้าวชีชวนสวมผ้าคลุมหน้าผืนบางในอาภรณ์สีม่วงที่นาง
โปรดปรานท่วงท่าการเดินทุกอย่างก้าวผ่านการฝึกฝนเคี้ยวกรำจากมารดา
แผ่นหลังตั้งตรง และก้าวยาวเสมอกัน

หากเยื้องย่างเหยยวนเหมือนจิ้งจอกตัวน้อย จ้าวชีชวนก็เหมือนกับ
หงส์จำแลง ทั้งสง่างามและสูงส่ง

(มนต์มิกุนา, 2565, น. 187-188)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าในนวนิยายรักแนวจินโบราณมีการนำเสนอภาพแทนความสวยงาม โดดเด่นของผู้หญิงจีนโดยผ่านสัตว์หงส์ หงส์เป็นนกในนิยาย เป็นนกในตระกูลสูง มีความสวยงาม เสียงไพเราะ ท่าเดินสวยสง่า เป็นระเบียบ ผู้เขียนได้เปรียบเทียบตัวละครเอกหญิงเหมือนหงส์ สื่อให้เห็นว่าผู้หญิงจีนมีรูปลักษณ์สวยงาม และสูงส่ง

ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิง เหลียนผิงถูกเฟิงอ๋องหิวคอเสื้อของนาง นางพยายามปรับตัวแล้วพูดอ่อนหวาน เพื่อให้ตัวเองอยู่รอด ดังตัวอย่าง

“ท่านผู้นี้ผู้มีเมตตาของผู้น้อย ปลอยข้าไปเถอะ ข้าหายใจไม่ออก
ให้ข้าเดินเองก็ได้ สั่งให้ทำอะไรข้าก็ทำหมด ทั้งนั้นแหละเจ้าคะ”

...

ผู้มีเมตตาของผู้น้อย? คำนี้ออกจะน่าขันสำหรับเฟิงอ๋อง เขาจึง
หยุดทำเอียงพระพักตร์มองเหลียนผิงที่รูปลักษณ์ ประหนึ่งนางจิ้งจอก
จำแลงกาย เพื่อมาล่อลวงมนุษย์ที่มีใจอ่อนแอให้หลงมัวเมา

(หลิ่งซิง, 2566, น. 20)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้สร้างภาพแทนผู้หญิงจีนเจ้าเล่ห์
โดยผ่านสัญลักษณ์จิ้งจอก ซึ่งเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเจ้าเล่ห์ในความคิดของจีน
ในตัวอย่างนี้ ตัวละครเอกหญิงถูกผู้ชายแข็งแกร่งจับตัว นางรู้ตัวว่าตนเองไม่สามารถสู้กับ
ผู้ชายคนนี้ได้ ก็เปลี่ยนวิธีจากการสู้โดยตรงมาเป็นวิธีเล่นลื่น พุดอ้อนหวาน เพื่อให้ผู้ชายใจอ่อน
แล้วเอาตัวรอด ทั้งนี้สื่อให้เห็นถึงภาพแทนผู้หญิงจีนมีเล่ห์เหลี่ยม

ในเรื่อง ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงเส้นชีซื่อตั้งใจจะปัก
ถุงเงินให้บิดาเส้นอู่เยี่ย ตอนแรกนางไม่แน่ใจว่าปักลายแบบไหน แต่สุดท้ายเลือกปักลาย
ดอกเหมยเป็นสัญลักษณ์แทนตนเอง ดังตัวอย่าง

...เส้นชีซื่อ ... ลุกขึ้นมาปักถุงเงินให้เส้นอู่เยี่ยแทน
เป็นถุงเงินใช้ผ้าสีน้ำเงินปักดอกเหมยเล็ก ๆ ไว้ ... ดอกเหมยคือ
ทางเลือกที่ดีที่สุด...

อีกอย่างนางไม่ได้ปักให้เพื่อสื่อแทนตัวเส้นอู่เยี่ย เป็นตัวของ
เส้นชีซื่อ ต่างหาก เวลาติดตามองถุงเงินจะได้นึกถึงใบหน้าที่น่ารัก ๆ ของนาง!
ดอกเหมยคือหนึ่งในสามสหายแห่งเหมันต์ นางอยากให้ผู้อื่นมองเส้นชีซื่อ
แบบนั้น

เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ
ดอกไม้ที่สามารถบานสะพรั่งได้แม้จะอยู่ท่ามกลางพายุหิมะ!

(กวีหญิงกีนปึงย่าง, 2563, น. 117-118)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าในนวนิยายรักแนวจีนโบราณมีการนำเสนอ
ภาพแทนความสวยงามของผู้หญิงจีนผ่านสัญลักษณ์ที่เป็นวัตถุด้านสิ่งธรรมชาติของประเทศจีน
เช่น ดอกเหมย ซึ่งเป็นดอกไม้ของประเทศจีน ในประเทศจีนดอกไม้ส่วนใหญ่จะบานในฤดู
ใบไม้ผลิ เพราะฤดูนี้อากาศอบอุ่น พืชพันธุ์ชนิดต่าง ๆ จึงเจริญงอกงามในฤดูนี้ แต่ในฤดูหนาว
อากาศหนาวจัด ในฤดูนี้ต้นไม้และพืชพันธุ์ต่าง ๆ ต่างหดเหี่ยว ร่วงโรย เหลือกิ่งไม้อย่างเดียว
แต่สำหรับดอกเหมยอันสวยงามบานสะพรั่งในฤดูนี้ ต่อสู้กับพายุหิมะและความหนาวเย็น
คนจีนจึงถือดอกเหมยเป็นตัวแทนคนเข้มแข็ง มีใจที่จะสู้กับอุปสรรคและความยากลำบาก
ดอกเหมยจึงเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงภาพแทนผู้หญิงจีนสวยงามและเข้มแข็ง

นอกจากนี้ ยังมีการใช้สัญลักษณ์สิ่งธรรมชาติ ดอกบัวขาว มาสื่อความหมายผู้หญิงบริสุทธิ์และจิตใจดีงาม สามารถเห็นได้จากชื่อเรื่อง เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว เพราะตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศจีน ดอกบัวขาว มีความหมายว่า ผู้หญิงบริสุทธิ์ จิตใจดีงาม จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัฒนธรรมชาตินำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน ซึ่งสามารถสรุปดังตาราง

ตารางที่ 1

สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดธรรมชาติที่เกี่ยวกับผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

รูปสัญลักษณ์	ความหมายรูปสัญลักษณ์	ความหมายสัญลักษณ์	ภาพแทน
ผลชั่ง (apricot)	ผลไม้ชนิดหนึ่งของประเทศจีน	รูปดาวยโตกลม แววตาบริสุทธิ์	ความสวยงาม
อึงเถา (cherry)	ผลไม้ชนิดหนึ่งของประเทศจีน กับเชอร์รี่เป็นพันธุ์เดียวกัน	สีริมฝีปากสวย น่ารักสดใส	
หิมะ	เป็นรูปหนึ่งของน้ำ ตกลงมาจากอากาศ	ผิวขาวผ่องใส ไร้จุดด่างดำ	
หงส์	นกในนิยาย เป็นนกในตระกูลสูง มีเสียงไพเราะ ทำเดินสวยสง่า	ผู้หญิงที่มีชาติตระกูลสูง ทำดีงามจนอ่อนช้อยและ สง่างาม	สวยงาม สูงสง่า
จิ้งจอก	สัตว์ชนิดหนึ่งที่มีลักษณะ ฉลาด เจ้าเล่ห์ และปรับตัวไว	ผู้หญิงเจ้าเล่ห์	เล่ห์เหลี่ยม
ดอกเหมย	ดอกไม้สวยงามที่บานใน ฤดูหนาว ยิ่งหนาวยิ่งบานสะพรั่ง	สวยงาม เข้มแข็ง โดดเดี่ยว กล้าหาญ	นิสัยเข้มแข็ง โดดเดี่ยว กล้าหาญ
ดอกบัวขาว	ดอกบัวสีขาว	ผู้หญิงที่บริสุทธิ์ จิตใจดีงาม	นิสัยใจดี บริสุทธิ์

2.2 สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดวัตถุที่มนุษย์สร้าง

วัตถุที่มนุษย์สร้าง หมายถึง สิ่งที่ถูกออกแบบและผลิตขึ้นมาโดยมนุษย์เพื่อใช้งานในชีวิตประจำวันหรือในการผลิตอื่น ๆ และไม่ถือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เช่น อาภรณ์ ปิ่นปักผม ผ้าคลุมหน้า ตุ๊กตากระเบื้อง จวน ประตูข้าง วังหลวง เป็นต้น สัญลักษณ์หมวดวัตถุที่มนุษย์สร้างเป็นสัญลักษณ์วัฒนธรรมที่สะท้อนบทบาท ความงาม และสถานะทางสังคมของผู้หญิงจีนในอดีต วัตถุเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งของสำหรับใช้งานในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังสื่อถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับผู้หญิง ตัวอย่างเช่น อาภรณ์และปิ่นปักผมสะท้อนถึงความงามและการดูแลตัวเอง ซึ่งเป็นคุณสมบัติ

ที่ได้รับการยกย่องในผู้หญิง ผ่าคลุมน้ำสื่อถึงความบริสุทธิ์ ความปลอดภัยและความจำกัดพื้นที่ของผู้หญิง ตึกตากระเบียงเป็นตัวแทนของความละเอียดอ่อนและความประณีต ส่วนจวนประตูข้าง และวังหลวงสะท้อนถึงบทบาทของผู้หญิงในฐานะสมาชิกในครอบครัวหรือในสังคมที่มีชนชั้น สัญญาเหล่านี้จึงไม่ได้เป็นเพียงวัตถุทั่วไป แต่ยังแฝงความหมายเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนโบราณ สะท้อนให้เห็นถึงความงามชนชั้น และการถูกตีกรอบในบางแง่มุมของชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและค่านิยมในวัฒนธรรมจีน

2.2.1 วัตถุหมวดอาการและสิ่งตกแต่ง

คำ “อาการ” ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ผู้วิจัยศึกษามักจะนำมาเรียกขานเสื้อผ้าและเครื่องประดับศีรษะ หรือเครื่องประดับร่างกาย

ในเรื่อง *ยอดรักทรราช* ได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านสัญญาณที่เป็นสิ่งของทำมาจากมนุษย์ เช่น ปิ่นปักผมที่ทำมาจากหยก อาการสีม่วงไล่ระดับเฉดสี ในการออกงานเลี้ยงวังหลวงของแคว้นฉิน ตัวละครเอกหญิงได้แต่งกายอย่างประณีต สูงสง่า ดังตัวอย่าง

...ยังอยู่ในอาการสีม่วงเข้มไล่ระดับเฉดสี อ่อนเข้มจากบนลงล่าง
แม้แบบของชุดจะคล้ายชุดที่เคยสวมในงานเทศกาลที่วังเหวินเสวีย แต่ด้วย
ความพิเศษบางอย่าง ชุดสีม่วงนี้ขับเน้นความงามของเย่เยี่ยเชียงออกมาจน
ล้นทะลัก...

...

ด้วยชุด การทำผมที่เรียบง่ายทว่าสวยงามเสริมด้วยปิ่นปักผมที่
ทำจากหยก ดอกไม้ที่ห้อยเป็นพวงระย้าลงมานั้นยังทำมาจากพลอยสีชมพู
ส่วนที่เป็นเกสรคือหยกขาวที่แวววาวงดงาม แม้แต่โบไม้ขนาดเล็กก็ทำขึ้นมา
จากมรกต อาจกล่าวได้ว่าคือความงามที่ละเอียดอ่อน

(มนต์มิถุนา, 2563, น. 304)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านเครื่องประดับ เช่น อาการสีม่วงเข้ม ในสังคมอดีตของจีน ไม่ว่าในราชวงศ์ใดสีม่วงก็เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและราชวงศ์ มีเพียงผู้มีฐานะสูงถึงจะสวมใส่ได้ ชาวบ้านทั่วไปมักห้ามใส่เสื้อสีม่วง ไม่นั่นก็ถือว่าล่วงเกินสิทธิ ถ้าเครื่องประดับสีม่วงคนทั่วไปจะสามารถใส่ได้ การที่ตัวละครเอกหญิงใส่เสื้อสีม่วงออกงานแสดงถึงชนชั้น ศักดิ์ศรีและอำนาจของตัวละครเอกหญิงสูงมาก นอกจากนี้ ปิ่นปักผมก็เป็นเครื่องประดับสำหรับผู้หญิงจีนโบราณ และหยกขาว มีชื่อว่า “หยกของจีน” สีของหยกขาวเป็นสีไข่มุกขาว อาจมีสีเขียวอ่อนหรือสีนํ้านมเยือกเล็กน้อย

เนื้อที่อ่อนและชุ่มชื้น เป็นหยกชั้นดี ปีนปักผมในหัวบนนั้นนอกจากมีหยกสีขาวแล้ว ยังเสริมด้วยพลอยสีชมพูและมรกตอีกด้วย ฉะนั้นต้องเป็นของที่มีมูลค่าสูง ทั้งอารมณ์สีม่วงและปิ่นปักผมอันมีคุณค่าในหัวบนนี้ต่างบ่งบอกถึงตัวละครเอกหญิงเป็นคนที่ฐานะสูง สวยงามประณีต

ในเรื่อง *เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย* ได้กล่าวถึงเฟิงอ๋องเวลาแต่งงานกับตัวละครเอกหญิง เฟิงอ๋องเข้าไปในห้องหอ เปิดผ้าคลุมหน้าเจ้าสาวออก และในเรื่อง *เล่ห์ลายหงส์* เวลาที่จ้าวซีชวงออกจากบ้านไปทำธุระก็สวมผ้าคลุมหน้าเสมอ ดังตัวอย่าง

ฉะนั้นเฟิงอ๋องใช้ไม้คันชั่งเปิดผ้าคลุมหน้าเจ้าสาว หมายถึงเฟิงอ๋อง
เลือกเหลียนผิงมาเป็นพระชายา

(หลิงชิง, 2566, น. 487)

...ทุกครั้งที้ออกไปด้านนอกนางมักสวมผ้าคลุมหน้าผืนบางเอาไว้
เพียงเพื่อหลีกเลี่ยงความวุ่นวาย
หนึ่งเพื่อไม่ให้พวกเขาเห็นหน้านาง และสองเพื่อให้ทุกคนรู้ว่าสตรี
ภายใต้ผ้าคลุมหน้าก็คือนายหญิงแห่งวังบุปผา ที่ผ่านมาสิ่งนี้สามารถ
แก้ปัญหาทวนใจได้

(มนต์มิถุนา, 2565, น. 186, 374)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านผ้าคลุมหน้า ผ้าคลุมหน้าเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความบริสุทธิ์และบทบาทของผู้หญิงในวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะในบริบทงานแต่งงาน ผ้าคลุมหน้าเน้นความบริสุทธิ์ของเจ้าสาว โดยเฉพาะในสังคมจีนดั้งเดิมที่ให้ความสำคัญกับพรหมจารีของผู้หญิงก่อนแต่งงาน เวลาที่ผู้หญิงต้องออกนอกบ้าน การใช้ผ้าคลุมหน้าเป็นทั้งสัญลักษณ์ของการรักษาพรหมจารีและความปลอดภัยของผู้หญิง อีกทั้งยังแสดงถึงขอบเขตและข้อจำกัดที่สังคมกำหนดให้กับพวกเธอ ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนที่ว่า “女子出门，必拥蔽其面” (Hu Pingsheng & Zhang Meng, 2017, p. 521) ในคัมภีร์ *หลี่จี้* (礼记) ที่มีความหมายว่าผู้หญิงไม่ควรออกจากบ้านโดยไม่ปิดบังใบหน้า การใส่ผ้าคลุมหน้าจึงเป็นการปกป้องผู้หญิงจากสายตาภายนอก แสดงถึงความปลอดภัย นอกจากนี้แล้ว ยังสะท้อนถึงกรอบทางสังคมมีการจำกัดเสรีภาพของผู้หญิง ทำให้บทบาทของพวกเธออยู่ภายใต้การควบคุมของครอบครัวหรือสามี

ในนวนิยายรักแนวจินโບราณเรื่อง *เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกชาย เฟิงอ๋องหิ้วคอเสื้อหญิงเหลียนผิง พอเหลียนผิงพูด เฟิงอ๋องก็เริ่มสังเกตผู้หญิงในมือ ดังตัวอย่าง

เหลียนผิงพูดอย่างว่าง่ายด้วยท่าที่ลูกแมวตัวน้อยแสนซื่อต่อ
เจ้าของ ดวงตานางกะพริบปริบๆ ผิวขาวราวหิมะของนางกับดวงหน้าไรร
รอยต่างพริบ รูปร่างกลมสวย จมูกโตงับกับริมฝีปากอímทำให้เวลานี้
เหลียนผิงคล้ายดังตุ๊กตากระเบื้อง

(หลังชิง, 2566, น. 20)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดย
ผ่านสัญลักษณ์ตุ๊กตากระเบื้อง ตุ๊กตากระเบื้องทำจากวัสดุกระเบื้องหรือพอร์ซเลน จีนเป็นหนึ่งใน
ประเทศที่มีการผลิตกระเบื้องและเครื่องปั้นดินเผาอย่างยาวนาน กระเบื้องเป็นสิ่งส่งออก
สำคัญของประเทศจีน มีลักษณะเปราะบาง ประณีตและสวยงาม ตุ๊กตากระเบื้องมักจะใช้
ในการตกแต่งบ้านหรือตั้งโชว์ การที่ผู้เขียนใช้สัญลักษณ์ตุ๊กตากระเบื้องมาสื่อให้เห็นผู้หญิงจีน
มีความสวยงามเหมือนงานศิลปะ นอกจากนี้ยังบริสุทธิ์ อ่อนแอเปาะบาง ทำให้ตัวละครเอกชาย
ปรารถนาที่จะปกป้องและห่วงแหน

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์เครื่องประดับและ
อาภรณ์นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน ซึ่งสามารถสรุปดังตาราง

ตารางที่ 2

สัญลักษณ์ธรรมชาติหรือวัตถุและเครื่องประดับที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจีนโบราณในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่
ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

รูปสัญลักษณ์	ความหมายรูปสัญลักษณ์	ความหมายสัญลักษณ์	ภาพแทน
อาภรณ์สีม่วง	เสื้อผ้าหรือเครื่องประดับที่มีสีม่วง	ฐานะสูง ความงาม	ฐานะสูง
ปิ่นปักผมที่ทำ มาจากหยก	เครื่องประดับผมแบบจีนที่มีคุณค่าสูง และมีความประณีต	ร่ำรวย การต่างกายสวยประณีต	ความงาม
ผ้าคลุมหน้า	เครื่องปิดบังใบหน้าของผู้หญิงใน เวลาแต่งงานและเวลาออกนอกบ้าน	สิ่งที่ช่วยรักษา ความบริสุทธิ์ ความปลอดภัยและจำกัด ความอิสระของผู้หญิง	บริสุทธิ์ ปลอดภัย ถูกจำกัดพื้นที่ ไม่มีอิสระ
ตุ๊กตา กระเบื้อง	ตุ๊กตาที่ทำจากวัสดุกระเบื้อง ใช้ในการตกแต่งบ้านหรือตั้งโชว์	ความสวยงาม เปราะบาง	ความงาม อ่อนแอ

2.2.2 วัตถุหมวดพื้นที่

วัตถุหมวดพื้นที่ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศ
และกำหนดภาพแทนของตัวละครเอกหญิงจีนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจชีวิต
และสถานการณ์รอบตัวตัวละครเอกหญิงได้ดียิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่พื้นที่เหล่านี้จะเป็นที่อยู่อาศัย

ของตัวละครเอกหญิง หรือสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ เช่น จวนหรือท้ายจวน และประตูข้าง ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้หญิงในฐานะผู้ดูแลครอบครัวและรักษาความเรียบร้อย พร้อมทั้งบ่งบอกถึงฐานะและชนชั้นของตัวละครเอกหญิง ส่วนพื้นที่ภายนอก เช่น วังหลวงและงานเลี้ยง มักเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์สำคัญ โดยสะท้อนถึงชนชั้นสูงและอำนาจของผู้หญิงในสังคม ในขณะที่อาราม เป็นสถานที่ที่ตัวละครเอกหญิงมักเดินทางไปในเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ ซึ่งสะท้อนถึงที่พึ่งทางจิตใจของผู้หญิงจีนโบราณ พื้นที่เหล่านี้สะท้อนวัฒนธรรมจีนและฐานะทางสังคมของผู้หญิงจีน พร้อมทั้งเผยให้เห็นว่า ชีวิตของผู้หญิงจีนมักมีลักษณะเรียบง่ายและจำกัดตามกรอบที่กำหนดโดยเพศและสถานะทางสังคม

จวนเป็นสถานที่ที่ตัวละครเอกหญิงกำเนิดหรือดำรงชีวิต สามารถสื่อให้เห็นภาพแทนฐานะของผู้หญิงจีนให้ชัดเจน ในเรื่อง ดวงใจแม่ทัพหมิง เล่ม 1 ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิง ได้ดำรงชีวิตอันยากลำบากในเรือนร้างท้ายจวน ดังตัวอย่าง

ลานร้างด้านหลังที่มีหญ้ารก ๆ ทั้งสามคนก็ช่วยกันถางหญ้าออก
และปลูกผักหลายชนิดเอาไว้กิน...

...ซูหยางไม่ยอมให้มารดาภักดิ์กับน้องสาวต้องถูกคนอื่นกดขี่แบบนั้น
แน่ เขาทั้งร้องขอทั้งข่มขู่ ทำให้ซูหยินผู้เคยยอมอ่อนให้โดยการขบไล่ให้ไป
อยู่เรือนร้างท้ายจวน ให้ออกเพียงประตูข้าง ห้ามมาเหยียบที่จวนใหญ่แห่งนี้
อีกเด็ดขาด ถ้ามาให้เห็นจะถูกโบยและขบไล่เท่านั้น... เขาพามารดาภักดิ์
น้องสาวและอาเป๋มาอยู่เรือนร้างที่เก่าโหมด้วยสีหน้าหม่นหมอง

(เกอเกอะ/ พรรณนารา, 2563, น. 11, 13)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านพื้นที่ที่ตัวละครเอกหญิงดำรงชีวิต เช่น จวนเป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าเมืองหรือผู้ที่มีตำแหน่งสูง ในตัวบทนี้ตัวละครเอกหญิงพักอาศัยอยู่จวนแม่ทัพ สื่อให้เห็นว่าตัวละครเอกหญิงมีชาติกำเนิดที่ดี ท้ายจวนเป็นส่วนข้างในที่สุดของจวน ซึ่งจวนแบ่งออกเป็นจวนใหญ่กับท้ายจวน คนมีฐานะสูงกว่ามักจะพักอาศัยอยู่จวนใหญ่ คนไม่ได้รับความโปรดปรานมักจะพักอาศัยอยู่เรือนท้ายจวน ฉะนั้น ท้ายจวนจึงมีเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความถูกกดขี่ น่าสงสาร และชนชั้น นอกจากจวนแล้ว ประตูก็แบ่งออกเป็นประตูหน้า ประตูข้าง และประตูหลัง คนที่มีฐานะและอำนาจมักเข้าออกจากประตูหน้า คนที่ไร้อำนาจ ถูกกดขี่ก็เข้าออกประตูข้างและประตูหลัง ผู้เขียนนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านสัญลักษณ์ จวน ท้ายจวน และประตูข้าง ทำให้เห็นว่าแม้ตัวละครเอกหญิงมีชาติกำเนิดดีกว่าชาวบ้านธรรมดา แต่ในจวนแม่ทัพกลับอยู่ในฐานะที่น่าสงสารและเป็นฝ่ายถูกกดขี่

ในเรื่อง *เจ้าแก้วเนี้ยสายลุย เล่ม 1* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงเนี้ยซวงได้รับเชิญไปงานเลี้ยงในวังหลวง เพราะนางเป็นลูกสาวพ่อค้า ไม่เคยเข้าวังหลวง สามีจึงขอลูกสาวขุนนางเงินเยว่หลันมาช่วยอบรมมารยาทในวังหลวงให้ ดังตัวอย่าง

ทั้งสองคารวะกันตามธรรมเนียม สวีซื่อหันไปกล่าวกับเนี้ยซวง
“เยว่หลันจะมาช่วยอบรมกิริยามารยาทในวังหลวงให้แก่เจ้า หากมี
อะไรสงสัยก็ถามนางเถิด”

...
“ไม่ทราบคุณหนูเงินเยว่ซาญมารยาทในวังหลวงจริงหรือ เหตุใด
ไม่ทราบว่ากรวยบกายจะทำส่ง ๆ เช่นนี้ไม่ได้ ตำแหน่งการวางเท้าที่ท่าน
แก้ไขให้ข้าไม่ถูกต้อง”

(ซิงจื่อ, 2564)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านหมวดพื้นที่ตัวละครเอกหญิงดำรงชีวิต เช่น วังหลวง คนที่เข้าวังได้ส่วนใหญ่เป็นบุตรีขุนนางหรือผู้มีฐานะสูงส่ง นอกจากนี้ วังหลวงเป็นที่อยู่อาศัยของโอรสแห่งสวรรค์และเหล่าเชื้อพระวงศ์ ซึ่งเป็นผู้มีเกียรติสูงสุด เพื่อให้ความสำคัญและความเคารพยำเกรงต่อโอรสแห่งสวรรค์จึงต้องระมัดระวังทั้งกิริยาท่าทางและคำพูด จึงต้องมีการอบรมกิริยามารยาทก่อนเข้าวังครั้งแรก ทั้งนี้ทำให้เห็นว่าวังหลวงเป็นตัวแทนของชนชั้นและกฎระเบียบ ผู้หญิงจีนต้องเป็นคนอยู่ในกรอบธรรมเนียม ให้ความสำคัญแก่กิริยามารยาท

ในเรื่อง *เมื่อพระเอกแผลงรักนางร้าย* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงเหลียนผิงผ้นร้ายทุกคืน ทำให้สุขภาพทั้งกายและใจเสื่อมโทรม ตัวละครเอกหญิงกับสาวใช้จึงตกลงไปไหว้พระที่วัด ดังตัวอย่าง

“ซูเจิน ข้าผ้นร้ายทุกคืนทำอย่างไรดี” เหลียนผิงไม่สนใจเทียบเชิญ
จากท่านหญิงอะไรนั้น

“ไปไหว้พระดีหรือไม่เจ้าคะ” ซูเจินเสนอขึ้น

...
“ไปอารามของชาวบ้านธรรมดาก็ได้เจ้าคะ”...
“ก็ดี” เหลียนผิงเปรยขึ้นแล้วเปลี่ยนชุดใหม่ โดยที่ซูเจิน เลือกสี
ชมพูอ่อนมาให้ผู้เป็นนายสวมเพื่อให้เหลียนผิงดูสดใส

(หลังชิง, 2566, น. 105-106)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถทำให้เห็นว่าผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์อารามเพื่อสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงจีนมีความใกล้ชิดกับศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนามาก ในวรรณกรรมจินโบราณ อารามหรือวัดถือเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายลึกซึ้งเกี่ยวกับชีวิตจิตวิญญาณ เมื่อตัวละครเอกหญิงฝันร้ายหรือประสบปัญหา ก็ปรารถนาไปไหว้พระที่วัดทันที แสดงว่าตัวละครเอกหญิงมีความเชื่อว่าการไหว้พระที่วัดสามารถทำให้จิตใจสงบสุข บรรเทาความทุกข์หรือค้นหาคำตอบทางจิตวิญญาณได้ ทั้งนี้ สื่อให้เห็นว่าในสังคมจินโบราณผู้หญิงมักจะพึ่งพาความศรัทธาและพิธีกรรมในการรักษาสุขภาพจิตและสร้างความสงบสุขใจให้กับตนเอง

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์ในหมวดพื้นที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 4

สัญลักษณ์วัฒนธรรมในหมวดพื้นที่ผู้หญิงจีนดำรงชีวิตในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

รูปสัญลักษณ์	ความหมายรูปสัญลักษณ์	ความหมายสัญลักษณ์	ภาพแทน
จวน	บ้านพักอาศัยของผู้มีฐานะสูง	มีชาติกำเนิดที่ดี	ชนชั้นสูง
ท้ายจวน	ข้างในที่สุดของจวน	นางสงสาร	นางสงสาร
ประตูข้าง	ประตูด้านข้างของจวนที่ไม่ใช่ประตูหน้า	ถูกกดขี่	ถูกกดขี่
วังหลวง	ที่พักอาศัยของเหล่าเชื้อพระวงศ์	ชนชั้น กฎระเบียบ	ชนชั้น กฎระเบียบ
อาราม	สถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมทางศาสนา	ความเชื่อทางศาสนา	มีศรัทธา

2.3 สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดพฤติกรรมทางสังคม

พฤติกรรมทางสังคมในนวนิยายรักแนวจินโบราณสะท้อนถึงการปฏิสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงกับตัวละครอื่น ๆ โดยมีทั้งการแสดงออกที่สะท้อนบทบาททางเพศและสถานะทางสังคม ตัวอย่างเช่น การที่ตัวละครเอกหญิงไปขอหย่ากับสามี เป็นการแสดงความกล้าหาญที่ขัดต่อกรอบวัฒนธรรมจินโบราณ ซึ่งมักมองว่าผู้หญิงต้องยอมรับชะตากรรมในชีวิตสมรส การตั้งโรงงานสะท้อนถึงความเมตตาและจิตใจที่งดงามของตัวละครเอกหญิงที่มักทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การยกน้ำชาให้ผู้อื่นเอกเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการยกย่องและการยอมรับลำดับชนชั้นในครอบครัว หรือการแสดงความเคารพต่อผู้มีสถานะสูงกว่า งานเลี้ยงเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่สังคม การเข้าสังคม และมารยาทที่ถูกคาดหวังในวัฒนธรรมจินโบราณ ในขณะเดียวกัน การที่ตัวละครเอกหญิงถูกสามีลงโทษด้วยการโบยเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงบทบาทและข้อจำกัดของผู้หญิงในสังคมจินโบราณ ซึ่งต้องยอมรับ

อำนาจของสามีและระบบครอบครัวแบบปิตาธิปไตย พฤติกรรมเหล่านี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับวัฒนธรรมจีน โดยสะท้อนทั้งความงามทางจิตใจ ความกล้าหาญในการฝ่าฝืนกรอบวัฒนธรรม และการกดทับที่ผู้หญิงต้องเผชิญในบริบทของสังคมจีนโบราณ พฤติกรรมทางสังคมเหล่านี้ แบ่งออกเป็นพฤติกรรมที่ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ

2.3.1 พฤติกรรมที่ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้กระทำ

พฤติกรรมที่ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้กระทำ หมายถึง ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้ที่แสดงกิริยาท่าทางและนำเรื่องไปข้างหน้า ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจบุคลิกภาพของตัวละครเอกหญิง

ในเรื่อง *ชาตินี้ไม่ขอเป็นของเขาคือ* ได้กล่าวถึงหมีซีเหอกับโส่วหวงซิวทะเลาะกันในช่วงแรกของชีวิตคู่โส่วหวงซิวเป็นผู้หญิงที่รักหมีซีเหอมาก แต่กลับถูกหมีซีเหอทรมาณทั้งกายและใจจนเสียชีวิต หลังจากวิญญานใหม่เข้าร่าง นางจึงตั้งใจหย่ากับผู้ชายคนนี้ดังตัวอย่าง

“หมีซีเหอ กลับไปพวกเรายากันเลยเถิด”

...

“อย่าได้ฝัน! เป็นเจ้าที่อยากแต่งกับข้าเอง ต่อให้ตายเจ้าก็ต้องตาย

ในฐานะชายของข้า”

(ล้านปีแสง, 2564, น. 52)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านพฤติกรรมหย่า ในตัวบทตัวละครเอกหญิงได้กล่าวคำว่า “หย่า” กับสามี ซึ่งในสมัยโบราณผู้หญิงถูกอบรมว่าต้องทำตามแนวคิด “สามคล้อยตาม สี่คุณธรรม” สามคล้อยตาม คือ ผู้หญิงก่อนแต่งงานต้องเชื่อฟังบิดา หลังแต่งงานต้องเชื่อฟังสามี สามีสิ้นชีวิตต้องเชื่อฟังลูกชาย ผู้ชายเป็นฟ้า ผู้หญิงเป็นดิน ผู้หญิงต้องอดทนเจียมตัวต่อทุกอย่างและอ่อนโยนต่อผู้ชาย ถ้าผู้หญิงไม่เชื่อฟังผู้ชายหรือผู้ใหญ่จะถือว่าพ้อแม่ขาดการอบรมสั่งสอน ฉะนั้น การที่ตัวละครเอกหญิงเอ่ยคำว่า “หย่า” กับสามีแสดงว่าผู้หญิงได้ตระหนักตนเองถูกกดขี่จากผู้ชาย จึงลุกขึ้นมาโต้ชนบแม้วตัวละครเอกหญิงรู้ว่าการหย่ากับสามีมีความยากลำบากและยังทำให้ครอบครัวเดิมอับอายขายหน้าเสียเกียรติ ผู้หญิงที่กล้าหย่ากับสามีจึงต้องเป็นคนกล้าหาญและมีความเชื่อมั่นว่าตนเองอยู่ได้โดยไม่พึ่งพาผู้ชาย ผู้เขียนใช้คำว่า “หย่า” เป็นสัญลักษณ์สื่อให้เห็นความตระหนักจากการกดขี่ ความกล้าหาญที่โต้ชนบและเป็นตัวของตัวเองของผู้หญิง การที่ผู้หญิงในสมัยโบราณขอหย่ากับสามีมีไม่มาก โดยเฉพาะในหมู่เชื้อพระวงศ์ ความสัมพันธ์ในชีวิตแต่งงานของเหล่าเชื้อพระวงศ์ส่วนใหญ่เป็นการแต่งงานทางการเมือง การหย่าร้างเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของครอบครัวและชาติ การหย่าเพราะปัญหาทางอารมณ์ส่วนตัว

จะมีน้อยมาก นอกจากนี้แล้ว ผู้หญิงในสมัยโบราณมักถูกสั่งสอนให้รักษาพรหมจารีแก่สามีคนเดียวโดยตลอดชีวิต แม้ว่าสามีเสียชีวิตก็ไม่ควรแต่งงานใหม่ ทั้งนี้ยังทำให้ผู้หญิงเป็นผู้ขอหย่ากับสามีในสังคมจีนโบราณน้อย

ในเรื่อง *เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงเฉียนหิงเป็นฮูหยินในจวนโหว ได้รับเชิญไปร่วมตั้งโรงงานในวันคล้ายวันพระราชสมภพของไทเฮา ก่อนหน้านั้นนางมีชื่อเสียงไม่ค่อยดี การตั้งโรงงานนางทำอาหารด้วยฝีมือที่ยอดเยี่ยม จึงทำให้หน้าโรงงานมีคนเข้าแถวรอรับอาหารมากมาย ไบหนนางจึงปรากฏรอยยิ้ม และมีความตั้งใจว่าจะตั้งโรงงานสัปดาห์ละครั้งเพื่อช่วยเหลือคนยากจน ดังตัวอย่าง

เฉียนหิงมองภาพตรงหน้าด้วยรอยยิ้ม งานนี้นอกจากเพื่อช่วยจวนโหวแล้ว ยังทำให้ชื่อเสียงของนางดีขึ้นอีกด้วย ภายหลังเมื่อเปิดร้านชาลาเปาให้หวังหรงก็จะดีมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังยินดีที่ได้ช่วยเหลือผู้คน หากเป็นไปได้นางก็ปรารถนาตั้งโรงงานเพื่อช่วยเหลือพวกเขา อย่างน้อยก็สัปดาห์ละครั้ง แต่ตอนนี้เงินที่มีอยู่ในมือนางไม่ได้มากมายถึงเพียงนั้น

(มนต์มัลย์, 2566, น. 98)

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านพฤติกรรม การตั้งโรงงานของตัวละครเอกหญิง ในสมัยโบราณ คนชั้นสูงมักจัดตั้งโรงงานในโอกาสต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือสะสมบุญ โรงงานที่จัดขึ้นหน้าประตูจวนของครอบครัวผู้มั่งคั่ง หรือผู้มีฐานะสูงถือเป็นการกุศลที่พบเห็นได้ทั่วไป และมักเป็นหน้าที่ของผู้หญิงในบ้าน การตั้งโรงงานโดยผู้หญิงสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของมารดาผู้เปี่ยมด้วยความรัก และภรรยาผู้มีคุณธรรมตามอุดมคติของครอบครัวแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังแสดงถึงความอ่อนโยน น้ำใจ และความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สังคมจีนในยุคโบราณคาดหวังจากผู้หญิง การกระทำนี้ยังแสดงถึงความเมตตาต่อผู้ยากไร้ และช่วยสร้างชื่อเสียงที่ดีให้ตัวละครเอกหญิงด้วย สีหน้ายิ้มแย้มของตัวละครเอกหญิงขณะแจกอาหาร และความตั้งใจในการเตรียมอาหารช่วยให้เธอได้รับความชื่นชมและสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวก พฤติกรรม การตั้งโรงงานจึงเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงจิตใจอันงดงาม ความเมตตา และยังเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ช่วยยกระดับชื่อเสียงของตัวละครเอกหญิงในเรื่อง

ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณมีหลายเรื่องได้กล่าวถึงงานเลี้ยง ในเรื่อง *ยอดรักทรราช* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงต้องไปเรียนการจัดงานเลี้ยงเพราะว่าหลังจากแต่งงานก็เป็นหน้าที่นางและเมื่อไปเข้าร่วมงานเลี้ยงต่าง ๆ ตัวละครเอกหญิงก็ได้แสดงฝีมือต่าง ๆ ในงานเลี้ยง ดังตัวอย่าง

ฮองเฮามักเรียกตัวนางเข้าวังเพื่อสอนเกี่ยวกับการจัดงานเลี้ยงและ
ภาระหน้าที่มากมายที่จะตกเป็นของนางในอนาคต

...

แม้ว่าข้าจะปรากฏตัวในงานเลี้ยงและแสดงความสามารถที่ดี ทุกคน
ในงานชื่นชมที่ข้าสามารถเล่นพิณในบทเพลงที่ยากมากตั้งแต่อายุยังน้อย
(มนต์มิกุนา, 2563, น. 20, 292)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าการจัดงานเลี้ยงเป็นภาระหน้าที่ของผู้หญิงจีน
สมัยโบราณ เป็นสถานที่แสดงความสามารถศิลปะของผู้หญิงจีนโบราณ การแสดงความสามารถ
ด้านศิลปะเพื่อความสำเร็จของผู้ชาย ผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่านงานเลี้ยง
ต่าง ๆ นอกจากนี้ งานเลี้ยงยังเป็นสถานที่แนะนำสินค้ายอดนิยมได้ ดังตัวอย่าง

...ที่แท่นองชายกับน้องสะใภ้มีเจตนาจะอาศัยงานเลี้ยงของเขาเพื่อ
แนะนำสินค้ายของหมู่บ้านที่พวกเขาช่วยเหลือตัวเอง
(มนต์มิกุนา, 2562, น. 291)

เนื่องจากงานเลี้ยงเป็นสถานที่การชุมนุมของเหล่าขุนนางและครอบครัวของเหล่าขุนนาง
เป็นลูกค้ายอดนิยมและสนใจสินค้ายอดนิยม จึงทำให้ตัวละครเอกหญิงอาศัยงานเลี้ยงเพื่อเปิดตัว
สินค้ายอดนิยมเพื่อช่วยประชาชนที่ประสบภัย ทั้งนี้ ทำให้เห็นว่งานเลี้ยงยังเป็นสัญญาณที่แสดงถึง
ภาพแทนผู้หญิงจีนมีสติปัญญา และมีความเมตตา มีจิตใจดีงาม

2.3.2 พฤติกรรมที่ตัวละครอื่นเป็นผู้กระทำ

พฤติกรรมที่ตัวละครอื่นเป็นผู้กระทำ หมายถึง ตัวละครอื่นเป็นผู้แสดงกิริยาต่อ
ตัวละครเอกหญิง และตัวละครเอกหญิงได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมของตัวละครอื่นเหล่านี้

ในเรื่อง ชาตินี้ไม่ขอเป็นฮองเฮาอีก กล่าวถึงจวินอ่องหมิงซีเหอแต่งพระชายารอง
เข้าจวนอ่องเนื่องจากเป็นราชโองการประทานสมรส การแต่งงานตามธรรมเนียมจีน วันที่สอง
หลังงานแต่งงาน ภรรยาใหม่ที่แต่งงานใหม่ต้องยกน้ำชาให้พระชายาเอกดื่ม ดังตัวอย่าง

ตามธรรมเนียม เสวียนซูเหม่ยจะต้องมายกน้ำชาคารวะชายาเอก
หลังทานมื้อเช้าเสร็จ หงซิวและหมิงซีเหอจึงร้องอยู่ในห้องโถง

...

หงษ์รับถ้วยชาจากมือของชู่เหม่ย จากนั้นก็สร้างถ้วยชาหล่น
แตก ...

... ชู่เหม่ยก็ตกใจจนหน้าเสีย รีบไขศรชะขอบภัย ท่าทางหวาดกลัว
ไม่น้อย หงษ์สร้างชกสีหน้าใส่ ตวาดไล่นางเสียงดัง ...

(ล้านปีแสง, 2564, น. 349-350)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนจาก
พฤติกรรมตัวละครอื่นเป็นผู้กระทำ จากตัวละครเอกหญิงที่เป็นภรรยาหลวงได้รับการยกน้ำชา
จากภรรยาผู้น้อย แสดงให้เห็นถึงชนชั้นในครอบครัวและตัวละครเอกหญิงเป็นผู้มีอำนาจและ
สถานะในครอบครัว การที่น้ำชาหกและความตกใจของฝ่ายยกน้ำชา ตลอดจนตัวละครเอกหญิง
ส่งเสียงขับไล่อีกฝ่าย ยิ่งตอกย้ำอำนาจและชนชั้นของตัวละครเอกหญิง ผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์
วัฒนธรรมยกน้ำชามาทบบอกชนชั้น อำนาจ และฐานะสูงของตัวละครเอกหญิง

ในเรื่อง *ชาตินี้ไม่ขอเป็นของเขาก่อน* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงโส่วหงษ์ในชาติที่แล้ว
ถูกสามีทำนองสังบายนหลังจนเสียชีวิต หลังจากวิญญาณใหม่เข้าร่าง นางตัดสินใจจะตัดใจจาก
ผู้ชายคนนี้ ดังตัวอย่าง

“...ตั้งแต่ทำนองสังบายนหม่อมฉันครานั้น ดวงตาของหม่อมฉันได้
สว่างแล้ว. อีกไม่นานหม่อมฉันจะหย่าให้ ผากทำนองไปบอกหญิงคนรัก
ของทำนองด้วยว่า ไม่ต้องรีบร้อนวางแผนให้เหนื่อย รอไม่เกินสามเดือน
หม่อมฉันจะเป็นฝ่ายจากไปเอง”

(ล้านปีแสง, 2564, น. 32-33)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนโดยผ่าน
การถูกกระทำของตัวละครเอกหญิง ในตัวบทนี้ทำให้เห็นว่าฝ่ายผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกกระทำ
คำว่า “โบย” จึงเป็นสัญลักษณ์ว่าตัวละครเอกหญิงอยู่ใต้อำนาจของสามี เป็นฝ่ายถูกกระทำ และ
ต้องยอมรับอำนาจของสามีในระบบปิตาธิปไตย นอกจากนี้ โบยยังเป็นสัญลักษณ์จุดเปลี่ยนความคิด
ของตัวละครเอกหญิง ทำให้ตัวละครเอกหญิงกลายเป็นคนเข้มแข็งและกล้าหาญที่จะตัด
ความสัมพันธ์สามีภรรยา

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการใช้สัญลักษณ์ในหมวดพฤติกรรม
ทางสังคมนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 3

สัญลักษณ์วัฒนธรรมในหมวดพฤติกรรมทางสังคมที่ผู้หญิงจีนประพฤติในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

รูปสัญลักษณ์	ความหมายรูปสัญลักษณ์	ความหมายสัญลักษณ์	ภาพแทน
หย่า	ตัดความสัมพันธ์สามีภรรยา	ความกล้าหาญ โตขึ้น	ความกล้าหาญ เป็นตัวของตัวเอง
ตั้งโรงทาน	แจกอาหารให้คนยากจน	ความเมตตาต่อคนยากจน จุดเปลี่ยนชื่อเสียง	ความเมตตาและ จิตใจที่งดงาม
ยกน้ำชา	ลูกเข้านำน้ำชาไปให้ผู้ใหญ่	ความเคารพ ความอ่อนน้อม เชื่อฟังต่อผู้ใหญ่	มารยาท ชนชั้นในครอบครัว
งานเลี้ยง	สถานที่ชุมนุมเพื่อ สังสรรค์บันเทิง	หน้าที่ผู้หญิง สถานที่ที่แสดง ความสามารถของผู้หญิง สถานที่สำราญของผู้ชาย สติปัญญา มีความเมตตา และมีจิตใจดีงาม	ฉลาด ใจดี มีความสามารถ
โบาย	การใช้ไมโบายหลัง	อยู่ใต้อำนาจ เป็นฝ่ายถูกกระทำ จุดเปลี่ยนความคิด กล้าหาญ	ฝ่ายถูกกระทำ ถูกกดขี่ ความกล้าหาญ

2.4 สัญลักษณ์วัฒนธรรมหมวดความเชื่อ

ในแง่มุมมองทางสังคมและวัฒนธรรม ความเชื่อมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของคนในสังคม ความเชื่อเหล่านี้อาจเกี่ยวข้องกับศาสนา ประเพณี หรือ ความเชื่อส่วนบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์เฉพาะตัว สัญลักษณ์วัฒนธรรมในหมวดความเชื่อ มีความสัมพันธ์กับตัวละครเอกหญิง ซึ่งสะท้อนถึงความศรัทธาของผู้หญิงจีน เนื่องจาก นักเขียนชาวไทยมักเลือกใช้การพรรณนาแทนการใช้สัญลักษณ์วัฒนธรรม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถ เข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย โดยไม่ต้องพึ่งพาการตีความที่ซับซ้อนหรือความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมหรือประเพณีเฉพาะเจาะจง ดังนั้น สัญลักษณ์ในหมวดนี้จึงมี จำนวนไม่น้อยมากนัก

ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง *เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงถูกเฟิงอ๋องหัวคอเสื้อ เหลียนผิงกลัวมากจึงขอเทพโชคชะตาช่วย ดังตัวอย่าง

ส่วนเหลียนผิงนางเข็ดหลาบแล้ว! นางขอเว้าวอนต่อท่านเทพ
โชคชะตาอย่าให้นางต้องได้เจอกับเขาผู้นี้อีก!

(หลังชิง, 2566, น. 19)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าสัญญาะเทพโชคชะตามีความสัมพันธ์เกี่ยวกับผู้หญิง ในลักษณะที่ผู้หญิงกราบไหว้อ้อนวอนซึ่งทำให้เห็นภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านสัญญาะเทพโชคชะตา ตัวละครเอกหญิงเชื่อว่าพลังเหนือธรรมชาติสามารถกำหนดโชคชะตาของมนุษย์ได้ ทั้งนี้สื่อให้เห็นว่าผู้หญิงจีนมักพึ่งพาและเชื่อความสามารถของเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในการนำทางชีวิต ช่วยนำโชคดีและพ้นจากอันตรายได้ เป็นที่พึ่งของผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้มีศรัทธา

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าผู้เขียนมีการใช้สัญญาะหมวดความเชื่อนำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 6

สัญญาะวัฒนธรรมในหมวดความเชื่อของผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

รูปสัญญาะ	ความหมายรูปสัญญาะ	ความหมายสัญญาะ	ภาพแทน
เทพโชคชะตา	เทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจในการกำหนดหรือควบคุมโชคชะตา	ความเชื่อต่อเทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์	มีศรัทธา

3. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์สรุปได้ว่า นวนิยายรักแนวจินโบราณได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านสัญญาะทางวัฒนธรรมมีทั้งหมด 4 หมวด ได้แก่ 1) สัญญาะวัฒนธรรมหมวดธรรมชาติ มีทั้งผลไม้ ดอกไม้ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น มีการใช้ผลซึ่งเปรียบเทียบกับดวงตาโตกลม ผลองุ่นเปรียบเทียบกับฝีปากที่มีสีแดงสวย หิมะเปรียบเทียบกับผิวขาวใสสะอาด หงส์เปรียบเทียบกับผู้หญิงที่มีโฉมหน้าสวย รูปร่างสูงสง่า จึงจอกเปรียบเทียบกับผู้หญิงจีนเล่ห์เหลี่ยม ดอกเหมยแสดงถึงความเข้มแข็ง โตดเดี่ยว กล้าหาญและดกบัวขาวเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่บริสุทธิ์ จิตใจดีงาม 2) สัญญาะวัฒนธรรมหมวดวัตถุที่มีมนุษย์สร้าง ในด้านอาคารและเครื่องตกแต่ง มีการใช้อาคารสี่มวงเข้มโล่ระดับเจดสีและปิ่นปักผมที่ทำจากหยกมาสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงมีความประณีตความงามและมีฐานะสูง การใช้ผ้าคลุมหน้ามาสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้รักษาความบริสุทธิ์และไม่มีอิสระ และการใช้ตุ๊กตากระเบื้องสื่อให้เห็นภาพแทนผู้หญิงจีน

สวยงาม อ่อนแอ ด้านพื้นที่ ตัวละครเอกหญิงส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอยู่ในจวน จวนเป็นบ้านพักอาศัยของผู้มีตำแหน่งสูง ผู้หญิงจีนที่ดำรงชีวิตอยู่จวนจึงสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงมีชาติกำเนิดดี การอยู่ท้ายจวนและเข้าออกผ่านประตูข้างจึงสื่อให้เห็นผู้หญิงน่าสงสารและเป็นฝ่ายถูกกดขี่ในจวนวังหลวงเป็นตัวแทนอำนาจและกฎระเบียบ และการจัดงานเลี้ยงเป็นภาระหน้าที่ของผู้หญิง

3) สัญญะวัฒนธรรมหมวดพฤติกรรมทางสังคม เช่น ยกน้ำชาให้ชายาเอกเป็นสัญญะทางวัฒนธรรมที่สื่อให้เห็นถึงฐานะผู้หญิงในจวนก็แบ่งชนชั้นหลายระดับ พฤติกรรมผู้หญิงถูกสามีโอบยแสดงให้เห็นถึงผู้หญิงอยู่ใต้อำนาจของผู้ชาย เป็นฝ่ายถูกกระทำ ยังผลักดันให้ผู้หญิงกลายเป็นคนกล้าหาญ งานเลี้ยงยังเป็นสถานที่แสดงความสามารถของผู้หญิง แสดงถึงบทบาทของผู้หญิงในสังคม การจัดงานเลี้ยงเป็นภาระหน้าที่ของผู้หญิงจีนโบราณและสื่อให้เห็นความสามารถและสติปัญญาของผู้หญิง การที่ตัวละครเอกหญิงเปิดตัวสินค้าใหม่ในงานเลี้ยงเพื่อช่วยประชาชนประสบภัยยังแสดงถึงตัวละครเอกหญิงมีสติปัญญา จิตใจดีงามและมีความเมตตาต่อประชาชน การตั้งโรงงานสื่อให้เห็นถึงตัวละครเอกหญิงมีความสามารถและมีความเมตตาต่อประชาชน

4) สัญญะวัฒนธรรมหมวดความเชื่อ ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณผู้หญิงมักไปอารามเมื่อประสบปัญหาชีวิต มีการพึ่งพาความศรัทธาและพิธีกรรมในการรักษาสุขภาพจิตและสร้างความสงบสุขใจให้กับตนเอง และมักขอพรจากเทพโชคชะตาเมื่อประสบอันตราย ผู้เขียนใช้สัญญะอาราม และสัญญะเทพโชคชะตาสื่อภาพแทนผู้หญิงจีนมีศรัทธา

จากผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสัญญะทั้ง 4 หมวดดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึงภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณ มีทั้งหมด 6 ภาพแทน ได้แก่ 1) ภาพแทนผู้หญิงจีนมีการแบ่งชนชั้น สำหรับภาพแทนผู้หญิงที่อยู่ในชนชั้นสูง เช่น มีชาติกำเนิดที่ดี มีฐานะสังคมสูง มีเศรษฐกิจที่ร่ำรวย สามารถเห็นได้โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรม อาภรณ์สีม่วง ปิ่นปักผม จวน วังหลวง และยกน้ำชา ส่วนภาพแทนผู้หญิงที่อยู่ในฐานะต่ำ เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาโดยผ่านสัญญะวัฒนธรรม ท้ายจวน ประตูข้าง วังหลวง และโอบย 2) ภาพแทนผู้หญิงจีนกล้าหาญ เป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถ สติปัญญา และเข้มแข็ง โดดเดี่ยว โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรม หย่า ดอกเหมย และงานเลี้ยง 3) ภาพแทนผู้หญิงจีนสวยงาม และอ่อนแอ โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรม ผลซิ้ง อิงเถา หิมะ หงส์ อาภรณ์ ปิ่นปักผม และตุ๊กตากระเบื้อง 4) ภาพแทนผู้หญิงจีนใจดี บริสุทธิ์ โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรม งานเลี้ยง ตั้งโรงงาน และดอกบัวขาว 5) ภาพแทนผู้หญิงจีนมีความเชื่อและศรัทธา โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรมอารามและเทพโชคชะตา 6) ภาพแทนผู้หญิงจีนเจ้าเล่ห์ โดยผ่านสัญญะวัฒนธรรมจิ้งจอก

ผู้เขียนนำเสนอนวนิยายรักแนวจีนโบราณโดยใช้สัญญะทางวัฒนธรรมจีน เพื่อสร้างภาพแทนผู้หญิงจีนโบราณ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Hall (1997) ที่มองว่าภาพแทนเป็นกระบวนการสร้างความหมายผ่านการใช้สัญญะ ไม่ได้เป็นแค่การถ่ายทอดข้อมูล แต่ยัง

ส่งผลต่อการสร้างความเข้าใจและอิทธิพลต่อสังคม จากการเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมจีนแล้ว สัญญะวัฒนธรรมทั้ง 4 หมวด นักเขียนชาวไทยมีการประยุกต์ใช้อย่างถูกต้อง แต่สัญญะบางตัว มีการสื่อความหมายไม่ครบถ้วนและขาดความลึกซึ้ง เช่น อิงเถา ตามวัฒนธรรมจีนแล้วในเมื่อนำมาพรรณนาริมฝีปากผู้หญิงส่วนใหญ่จะหมายถึงผู้หญิงมีปากเล็ก รูปทรงปากเป็นรูปหัวใจ และมีสีชมพูที่สวย น่าหลงใหล แต่ในตัวบทเพียงเอาสีของอิงเถามาเปรียบเทียบกับสีของริมฝีปากเท่านั้น นอกจากนี้ ในเรื่องที่ผู้หญิงขอหย่ากับสามีในจินสมัยโบราณ แม้ว่าแม้แต่ก็น้อยมาก และไม่ได้เป็นเรื่องที่ง่ายตายอย่างที่คุณเขียนไทยเขียนในวรรณกรรม เนื่องจากวัฒนธรรมจีนมีความเข้มงวดกับผู้หญิง และสั่งสอนให้ผู้หญิงต้องทำตามหลักการสามคล้อยตามสี่คุณธรรม ให้มีสามีคนเดียวจนสิ้นชีวิต ผู้หญิงทั่วไปจะไม่กล้าฝ่าฝืนกฎระเบียบที่สังคมกำหนดไว้อย่างเข้มงวด และในบริบทสังคมจีนโบราณ บทบาทและสถานะของผู้หญิง ถูกควบคุมอย่างเข้มงวดด้วยกฎหมายและจารีต ดังที่ ฉาง เจี้ยนหัว (Chang Jianhua, 2006, pp. 104-105) กล่าวว่า ถ้าผู้หญิงต้องการขอหย่ากับสามี ตามกฎหมายราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-907) ผู้หญิงที่ละทิ้งสามีมีโทษโบยยี่สิบไม้ และในราชวงศ์ซ่งมีกฎหมายที่เข้มงวดต่อภรรยาที่ละทิ้งสามีมากยิ่งขึ้น คือลงโทษด้วยโบยหกสิบไม้ และยังตัดสินว่าภรรยาเป็นฝ่ายผิดไม่ว่าเหตุใดก็ตาม เนื่องจากว่า 夫有出妻之理, 妻无弃夫之条 ซึ่งมีความหมายว่าสามีมีสิทธิ์ละทิ้งภรรยา แต่ภรรยาไม่มีสิทธิ์ละทิ้งสามี ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการหย่าระหว่างผู้หญิงกับสามีในสังคมจีนโบราณ ซึ่งเป็นสังคมปิตาธิปไตยนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณ มักมีการกล่าวถึงตัวละครเอกหญิงที่ขอหย่ากับสามีอย่างบ่อยครั้งและเป็นไปอย่างง่ายตาย ซึ่งอาจถือว่าการนำเสนอที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงในสังคมจีนโบราณ สาเหตุอาจเกิดจากการที่ผู้เขียนเป็นบุคคลที่เกิดและเติบโตในสังคมไทยร่วมสมัย ซึ่งมีแนวคิดและค่านิยมที่ทันสมัยแฝงอยู่ในงานวรรณกรรม หรืออาจเป็นการปรับเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่านชาวไทย

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังพบว่า นวนิยายรักจีนโบราณที่เขียนโดยนักเขียนชาวจีนและนักเขียนชาวไทยมีความแตกต่างอย่างชัดเจน โดยในงานเขียนของนักเขียนชาวจีน ความรักมักถูกเชื่อมโยงกับผลประโยชน์ของครอบครัวหรือประเทศชาติ รวมถึงการแย่งชิงอำนาจ ซึ่งสะท้อนถึงความลึกซึ้งของโชคชะตาและความเสียสละ ตัวอย่างเช่น *เจาะมิติพิชิตบัลลังก์* (步步惊心) ที่พรรณนาความสัมพันธ์ระหว่างหม่าเอ๋อไท่ รวิซี (马尔泰·若曦) และ องค์ชายสี่ (四阿哥) ซึ่งเต็มไปด้วยความขัดแย้งระหว่างความรักและความภักดีต่อครอบครัวและบ้านเมือง ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนนี้นำไปสู่บทสรุปอันโศกเศร้า ในทำนองเดียวกัน นวนิยายเรื่อง *ดงกงตำนานรักตำหนักบูรพา* (东宫) ได้พรรณนาเรื่องราวของเสี่ยวเฟิง และหลี่เจิ้งอิ่น ที่แต่งงานกันเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่กลับต้องเผชิญกับความเข้าใจผิดและการทรยศจนจบลงด้วยโศกนาฏกรรม เรื่องราวเหล่านี้มักสะท้อนถึงความไม่สมหวังของความรักซึ่งถูกบีบให้เสียสละ

เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ในทางตรงกันข้าม นวนิยายรักแนวจินโบราณที่เขียนโดยนักเขียนชาวไทยมักมุ่งเน้นการนำเสนอความรักที่โรแมนติคและมีบทสรุปที่เปี่ยมด้วยความสุข เช่น ในวรรณกรรมเรื่อง *ยอดรักเกรงราช* ตัวละครเอกหญิงที่ถูกครอบครัวยึดกุมได้พบกับตัวละครเอกชายผู้มีบุคลิกโหดเหี้ยม แต่กลับแสดงออกถึงความรักและการปกป้องต่อตัวละครเอกหญิงอย่างลึกซึ้ง เรื่องราวเหล่านี้มักเน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ที่อบอุ่นและการแสดงออกถึงความรักในอุดมคติ ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้อ่านชาวไทย

ในด้านวัฒนธรรม นวนิยายรักจินโบราณของนักเขียนชาวจีนให้ความสำคัญกับการพรรณนาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจินโบราณในสมัยสังคมศักดินา ผ่านการพรรณนารายละเอียดเสื้อผ้า อาหาร มารยาท สถาปัตยกรรม และค่านิยมต่าง ๆ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น นวนิยายเรื่อง *ตำนาน หิมะหล่น (知否知否应是绿肥红瘦)* ที่สะท้อนถึงลำดับชนชั้นและข้อจำกัดทางจริยธรรมในครอบครัว หรือนวนิยายเรื่อง *ฮวาเซียนกู่ ตำนานรักเหนือกาย (花千骨)* ที่ผสมผสานนิทานพื้นบ้านและตำนานเทพเซียนจีนเข้ากับเนื้อเรื่องได้อย่างลงตัว นอกจากนี้ การชิงอำนาจและความจงรักภักดีต่อประเทศชาติก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เสริมมิติทางวัฒนธรรม ในทางกลับกัน นวนิยายรักแนวจินโบราณของนักเขียนชาวไทยมักพึ่งพาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมจินโบราณน้อยกว่า แต่เน้นการพรรณนาความรู้สึกและบรรยากาศที่ละเอียดอ่อน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของการเขียนแบบไทยเพื่อเสริมความสมจริงในบริบทของเรื่อง

นวนิยายรักจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนจีนกับนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยมีความแตกต่างดังกล่าว เนื่องจากนักเขียนไทยมักไม่ได้เติบโตในบริบทสังคมจีนโดยตรง ทำให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนมาจากการศึกษาและตีความผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ หรือประวัติศาสตร์จีนมากกว่าจะเป็นประสบการณ์ตรง วัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในผลงานของนักเขียนไทยจึงมักแสดงออกผ่านสัญลักษณ์วัฒนธรรมจีนที่เรี้นรู้มาหรือเลียนแบบมา เช่น การแต่งกาย ภาษา มารยาท หรือบทบาททางสังคม แม้ว่าการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในบริบทนี้จะช่วยเข้าใจและประยุกต์ใช้วัฒนธรรมจีนในผลงาน แต่มักจะขาดความลุ่มลึกทางวัฒนธรรมจีนและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมจีนต่าง ๆ เช่น การเน้นสัญลักษณ์ภายนอกหรือองค์ประกอบที่เป็นที่รู้จักทั่วไปในสายตาของชาวต่างชาติ แทนที่จะขบขันความซับซ้อนหรือปรัชญาเบื้องหลังที่หล่อหลอมวัฒนธรรมเหล่านั้น ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านประสบการณ์ตรง หรือความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับบริบทเฉพาะของวัฒนธรรมจีน

ดังนั้น เพื่อเพิ่มความลุ่มลึกในงานเขียน นักเขียนไทยอาจพิจารณาเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกผ่านการศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่มาหลากหลายและการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน หรือการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สัญลักษณ์วัฒนธรรมจีนที่ถูกนำมาใช้นั้นมีความหมายที่สะท้อนความเป็นจีนอย่างแท้จริงในสายตาของผู้อ่านทั้งชาวไทยและชาวจีน

4. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

4.1 ควรศึกษาภาพแทนหญิงร้ายจากนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

4.2 ควรเปรียบเทียบภาพแทนผู้หญิงจีนปัจจุบันกับภาพแทนผู้หญิงจีนโบราณจากนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

เอกสารอ้างอิง/References

- กวีหญิงกีนึงย่าง. (2563). ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-133647-ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค (พิมพ์ครั้งที่ 2). เอดิสันเพรส โปรดักส์.
- กาญจนา มณฑา. (14 กุมภาพันธ์ 2565). MEBตัวจริงคำอื้อปาก เจ้าใหญ่กอดแน่น. หนังสือพิมพ์รายวันทันหุ้น. <https://thunhoon.com/article/267993>
- เกอเกอะ/ พรรณนารา. (2563). ดวงใจแม่ทัพพิภพ เล่ม 1. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-122588-ดวงใจแม่ทัพพิภพเล่ม1>
- ชิงจื่อ. (2564). แก้วแก้วเนี้ยสายลุย เล่ม 1. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-149489-แก้วแก้วเนี้ยสายลุยเล่ม1>
- ดุษฐ์ นิลดำ และ นิตยา พรหมศรี (2566). readAwrite: จากแพลตฟอร์มนิยายออนไลน์ยอดนิยมสู่การสร้างวัฒนธรรมแฟนคลับ. วารสารศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 3(1), 17-28.
- ทีมงาน writer. (23 ธันวาคม 2565). สถิตินิยายเด็กดี เกิดอะไรขึ้นบ้างตลอดปี 2022??. <https://www.dek-d.com/writer/61699/>
- นพพร ประชากุล. (2555). คำนำเสนอบทแปล ใน มายาคติ (วรรณพิมพ์ อังกฤษศิริสรพ, ผู้แปล, พิมพ์ครั้งที่ 4, น. 1-18). โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ผู้จัดการออนไลน์. (26 พฤศจิกายน 2564). ปีเดียวยอดขายเฉียดพันล้าน “!!MEB” ผู้อยู่รอดยุคโควิด ส่งงานในธุรกิจ E-Book. MGR Online <https://mgronline.com/live/detail/9640000117147>
- ภักดีกุล รัตนา. (2558). การศึกษาทัศนคติทางสังคมต่อคุณสมบัติ บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง จากแนวคิดที่ปรากฏในอารยธรรมอินเดียและจีน. วารสารช่วงผญา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 10(1), 172-205.
- มนต์มัลย์. (2566). เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-242012-เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว>
- มนต์มิถุณา. (2562). พระชายาผู้เกียจคร้าน. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-93364-พระชายาผู้เกียจคร้าน>
- มนต์มิถุณา. (2563). ยอดรักทรราช. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-117398-ยอดรักทรราช>

- มนต์มีภูนา. (2565). เล่ห์ลายหงส์. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-184752-เล่ห์ลายหงส์>
- ยี่เงิน จู (2563). กลวิธีการแตงนวนิยายแนวจินโพรานทะลุมิติของนักเขียนไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Digital Collections.
- รัตติยา กาญจนภิญโญกุล และ ปรีดา อัครจันทโชติ. (2563). กลศิลป์ในการเล่าเรื่องของนิยายออนไลน์ในสังคมไทย. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 19(2), 45-58.
- รีนฤทัย สัจจพันธุ์. (2560). อำนวรรณกรรม Gen Z. แสงดาว.
- ล้านปีแสง. (2564). ชาตินี้ไม่ขอเป็นของเขานีก. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-176047-ชาตินี้ไม่ขอเป็นของเขานีก>
- วรารกร อังศุมล. (2562). คำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนปรากฏในเชียงใหม่ ศาลเจ้าแสงธรรม จังหวัดภูเก็ต. ใน อทิพันธ์ เสียมไหม (บรรณาธิการ), การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12: 2562 “การวิจัยสหวิทยาการบนพื้นฐานยุค 5.0” (น. 896-905). สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- หลิ่งชิง. (2566). เมื่อพระเอกเฟลอรักนางร้าย. meb. <https://www.mebmarket.com/ebook-253599-เมื่อพระเอกเฟลอรักนางร้าย>
- CRI. (17 กันยายน 2561). จีนมีผู้อ่านวรรณกรรมทางอินเทอร์เน็ตกว่า 400 ล้านคน. CRI Online. <http://thai.cri.cn/247/2018/09/17/227s271291.htm>
- Hall, S. (1997). *Representation : Cultural representations and signifying practices*. Sage.
- PPTV Online. (10 เมษายน 2566). ความสำเร็จของ “วรรณกรรมออนไลน์จีน” เจาะตลาดผู้อ่านไปทั่วโลกโดย. PPTVHD36. https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/194200#google_vignette
- Serei_Zerko267666Ser. (6 มีนาคม 2564). ทำไม่ถึงชอบ “เขียนอ่าน” นิยายจีน(โบราณ)กันเหวอะ?. Dek-d. <https://www.dek-d.com/board/writer/4008187/>
- Chang Jianhua 常建华. (2006). 婚姻内外的古代女性. 中华书局.
- Hu Pingsheng & Zhang Meng 胡平生、张萌. (2017). 礼记. 中华书局.
- Liu Liqin 刘莉琴. (2008). 中国古代反传统的女性形象——从中学语文课本中的几首民歌谈起 [硕士学位论文]. 华中师范大学.